

== Volja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolpna petstvarsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat 15 "
 za trikrat 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petstvarsta po 21 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna petstvarsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemti ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 25.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Dr. J. K.: Narodnostni člen 19.

Besedilo.

Dne 21. decembra 1867. je izšel v državnem zakoniku št. 142 državni temeljni zakon o splošnih državljskih pravicah. Narodnostno in jezikovno se je v členu 19. priznala ravnopravnost. V avstentnem nemškem tekstu slove ta člen:

Alle Volksstämme des Staates sind gleichberechtigt, und jeder Volksstamm hat ein unverletzliches Recht auf Wahrung und Pflege seiner Nationalität und Sprache.

Die Gleichberechtigung aller landesüblichen Sprachen in Schule, Amt und öffentlichen Leben wird vom Staate anerkannt.

In den Ländern, in welchen mehrere Volksstämme wohnen, sollen die öffentlichen Unterrichtsanstalten derart eingerichtet sein, daß ohne Anwendung eines Zwanges zur Erlernung einer zweiten Landessprache jeder dieser Volksstämme die erforderlichen Mittel zur Ausbildung in seiner Sprache erhält.

Povod.

Ustava leta 1849., ki je izrekla narodno ravnopravnost (§ 5.), je bila prekinjena; ni pa utihnila zahteva, naj se to načelo za stalno uzakoni. Državna uprava je sicer tudi kasneje večkrat poudarjala narodnostno načelo (prim. za naše kraje fin. min. odlok z dne 12. marca 1862, ki smo ga že navedli), toda pravzaprav je šlo pri tem, da so se narodnim jezikom odpirale duri v urade, le za praktično stran, kako se najlažje sporazumejo ljudje in uradi. Bilo je pa vse jezikovno vprašanje odvisno le bolj od dobre volje vsakratne vlade. Zakonite določbe, ki bi ustanovljale pravo, je bilo treba v tem oziru. Ko je šlo za ustavo leta 1867., je bil za to na vse strani ugoden čas. Treba je bilo dvestretjinske večine za dualistične določbe, in brez Poljakov, Rusinov, Romanov pa naših zastopnikov to ni bilo mogoče. Zato se je načelo ravnopravnosti rado ali nerado moralo sprejeti med osnovne zakone.

Nemški poslanci so se vdali. Danes dobro vemo, da so bila med njimi resna nasprotja proti dualizmu, da so se pa nazadnje sprijaznili z njim z ozirom na to, da bo mogoče v tolitevski državni polovici vzdržati nadvlado, kakor jo bodo Madjari v svoji imeli. S tem se Slovanstvu vzame moč; na dve strani razdeljeno in na obeh v kleščah močnega nasprotnika (tu Nemca,

tam Madjara) naj bi ostali lepo v vrsti državljanov druge vrste.

Požreli so pač morali paragraf 19., toda iz razprav o njem, še bolj pa iz kasnejšega stališča nemških liberalcev, nam je jasno, da jim ni bilo prav resno ravnopravnost tudi dejansko izpeljati. Iz razprav opozarjamo na dve dejstvi. V poročilu ustavnega odseka beremo te-le, že prej v drugi zvezi navedene besede: »V členu 19. se izraža načelo ravnopravnosti narodov in v deželi običajnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju; niso se pa določile določbe, kako naj se izvrši to načelo (in eine Feststellung der Bestimmungen wegen Ausführung dieses Grundsatzes wurde jedoch nicht eingegangen.) Slovanski poslanci so to zahtevali; zlasti Poljaki so se javno pritoževali, ker se to ni zgodilo — Čehov ni bilo v državnem zboru —, toda Nemci se niso vdali. Upali so pač, da bo kljub temu zakonu ostala nemščina na prvem mestu v državi.

Še jasneje se pa vidi ta postranska misel iz sklepa gosposke zbornice, ki je zavrnila od poslanske zbornice sklenjeno besedilo, da se ravnopravnost vseh v deželi običajnih jezikov . . . zaja m č u j e (gewährleistet) in je namesto te besede postavila besedo »priznava« (anerkannt), ki je tudi dejansko v zakonskem besedilu sprejeta.

O ti izpremambi govori poročilo jurišnično-politične komisije gosposke zbornice tako-le: »Protij drugemu odstavku člena 19. se je izražal pomislek, da se v njem zagotovljeno jamstvo države za ravnopravnost v šoli, uradu in javnem življenju v marsikakšnih razmerah skoraj gotovo (voraussichtlich) ne bo moglo držati. Ni se zdelo primerno nekaj obljubiti, česar izpolnitev po možnosti zahtevati se pač mora priznati kot pravo, o čemur se pa mora že naprej reči, da se izpolnitev ne more brez pogojev zaja m č i t i. Zato se predlaga, naj se namesto besede »zaja m č u j e« postavi »priznava«.

Brez hinavstva torej ni šlo pri sklepanju člena 19. Nemci so si pač mislili: Naj imajo drugi narodi ravnopravnost uzakonjeno v splošnem oziru; do popolne izvršitve v podrobnosti pa itak ne bo prišlo, ker bomo dovolj močni, da jo zaprečimo.

Kako je zvita rabulistika kasneje obgledovala pravno veljavo tega paragrafa, povemo kasneje.

Trije odstavki člena 19.

Tri stavki člena 19. so obenem trije deli, ki se vanje razdeli njegova vsebina.

Prvi del je dobesedno vzet iz marčeve 1849 (§ 5.), ki je, kakor smo že rekli, vzet iz kromeniškega drž. zbora.

V njem se izraža ravnopravnost vseh narodnih plemen, kar je istovetno s pojmom »n a r o d o v«; vsak narod ima pravico, da čuva in goji svojo narodnost in jezik, ki mu je nihče braniti ne sme. Ustavno se torej priznava, da se ne morejo deliti narodi v državi in pred državno oblastjo v narode prve ali druge vrste, v nižje in višje, v privilegirane in manj ali celo brezpravne. Vsi so enakopravni. Zato ima pa vsak tudi enako pravico (to sledi iz gorenjega načela) čuvati in gojiti svojo narodnost in svoj jezik. To pravico mu mora država braniti. Najmanj mu jo sme seveda državna oblast sama kratiti in žaliti. Obenem pa sledi iz tega tudi, da državna oblast ne sme s svoje strani in s svojimi sredstvi eno narodnost in en jezik gojiti bolj nego drugi, ali celo proti drugemu.

Drugi odstavek, ki so ga posebej zahtevali nemški narodi, izraža v tem zmislu ravnopravnost jezikov v čisto določenem delokrogu: v šoli, uradih in javnem življenju. Država to ravnopravnost, ki izvira iz ravnopravnosti narodov, ustavno priznava. Odzida ni več odvisna raba narodnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju od dobrohotnosti vlad ali od praktičnih ozirov, marveč ima pravico nanjo.

Važen je pojem v deželi običajnih jezikov v tem odstavku. Uradni prevod ima besedilo »deželskih jezikov«, kar je popolnoma istovetno. Pravica do jezikovne enakopravnosti v šoli, uradu in javnem življenju se torej deli po upravnih skupinah, ki jih poznamo pot imenom dežela. Vsak, v kaki deželi običajen jezik ima to pravico. Kako se običajnost jezika v kaki deželi določi, ni povedano. Iz kasnejših naredb vidimo, da se med take štejejo tisti, katere govori vsaj ena petina prebivalcev. Zakonite razlage pa nimamo v tem oziru. Prvi odstavek izreka torej absolutno, splošno načelo ravnopravnosti vseh narodov in njihovo pravico čuvati in gojiti narodnost. Drugi pa omejuje jezikovno ravnopravnost v šoli, uradu in javnem življenju na dežele, kjer je jezik običajen. Čuvati in gojiti svojo narodnost in jezik ima torej vsak narod pravico povsod v državi in povsod je ta pravica nepovredljiva. Ravnopravnost jezikov v šoli, uradu in javnem življenju pa priznava država samo za dežele, kjer je običajen. Jasno je, da ravnopravnost ni istovetna z r a b o. Rabiti se gotovo sme vsled ravnopravnosti narodov vsak jezik povsod; ne more se pa iz ravnopravnosti jezikov povsod zahtevati enaka raba v šoli, uradu in javnem življenju.

Tretji odstavek se je sprejel v čl. 19. vsled nemške zahteve. Bali so se, da se ne bi v deželah, kjer je več jezikov običajnih, zahtevalo od nemških učencev, da se morajo obvezno učiti kakega drugega deželnega jezika. V tem odstavku imamo pojem »deželnega jezika«, ki pa ni in ne mora biti različen od pojma v deželi običajnega jezika. Nemški liberalni poslanci so vsled tega zahtevali, da se v zakonu izrečno pove, da se ne sme nihče siliti v javnih šolah k učenju drugega nego svojega maternega, narodnega jezika. Nemški poslanci so se temu vdali, zahtevali pa, da se poleg tega naravnost izreče, da mora vsak narod v deželi, kjer je njegov jezik običajen (tukaj pravi zakon: v deželah, kjer stanuje; jasno pa je, da se šteje, da stanuje tam, kjer je njegov jezik običajen ali deželni jezik), dobiti potrebnih sredstev za izobrazbo v svojem jeziku.

Avstrijsko-srbski konflikt.

RUSIJA PRITISKA NA SRBIJO.

Avstrijsko-srbski konflikt se je bil te dni poostri. Kakor znano, je bil ministrski predsednik Pašić izjavil, da bo Srbija zahtevala Avstro-Ogrske glede na nujne posledice sarajevskega atentata, v kolikor je to po mednarodnem pravu običajno, ugodila. Tudi srbski poslanik v Parizu, Vesnić, je izrekel podobno misel. Toda v Srbiji imajo žal preveliko besedo izvesti radikalni krogi, razentega pa se ima Pašić ravnodaj pred volitvami boriti z močno opozicijo, ki bi ga rada vrgla. Tej bi bil seveda vsak korak Pašića v pomirjenje Avstrije povod za napade nanj. Zato so velesrbski prenapeteži začeli v belgrajskih listih zadnji čas gonjo, češ, da se Srbija ne bo nobenim zahtevam Avstrije vdala. Nesrečna smrt Hartwiga v avstrijskem poslanstvu jim je dala seveda novega gradiva za hujskanje.

Cesar Franc Jožef je odločno miroljuben. Na oboroženi konflikt s Srbijo zato na Dunaju niso mislili. Vendar pa ne bo nihče od Avstro-Ogrske zahteval, da bi ohranila za vsako ceno mir, če bi Srbija njenim upravičenim zahtevam ne ugodila. To že zahteva čast naše monarhije, ki je velesila, in ne more trpeti, da bi se v Srbiji nemoteno kovali zoper nas morilni načrti. Zato ni čuda, če je pisanje velesrbskih provokatorjev izzvalo na Dunaju energičen odpor.

Rusija je zato uvidela, da Srbiji ne kaže drugega nego pamet. Čeprav Fran-

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.
 (Dalje.)

A noben glas mu ni odgovoril. Mrtvaška, grobna tišina je vladala nad vso dolinico. Le požgani, suhi listi visoke lipe, ki je stala nedaleč, so podrhtevali kakor bi plakali na skrivaj . . . Borut je pričel razmetavati tramovje; toda našel ni ničesar.

»Umrle sta — pod razvalinami sta pokopane,« je pomislil tedaj in je šinil z roko preko znojnega čela. »Gorje! Ali pa so ju odvedli pasjeglavci s sabo; da jim služita kot rokinji.«

In mladeč se je zvlekel do suhe trave. Vseled se je pod lipo in se je naslonil ob široko deblu. Videl je pred sabo grozne razvaline v grobove toliko in toliko mirnih Slovencev. Srce se mu je krčilo v divji bolešti in neprestano je ječal. Glej, ni več onih, ki so se še pred nekaj dnevi veselili v skupni sreči lepega življenja. Kje je orjaški Velimir? Kje je njegov verni pobratim Gojmir, ki ga je vzljubil v svoji prvi vojni kot rodnega brata? Tam doli na dravskem polju ležita oba, polna zevajočih ran, brez življenja, s smrtjo v srcu . . . Kje je

Mladena, mati njegovega pobratima, ki ga je vzprejela v svojo hišo, kot more vzprejeti samo mati svojega sina? In kje je ona mala, nedolžna deklica, ki ni še niti pogledala žalosti v obraz? Ona, njegova mala, vesela posestrima, ki jo je vzljubil tako, kot more vzljubiti svojo edino, malo sestro? Glej, obe sta zdaj pokopane tam v razvalinah, in njun prah se je pomešal s prahom pogorelega doma. Ali pa še živita v obrski sužnosti, v krempljih vragov in si želita smrti . . .

Tako je mislil Borut. Bolest mu je stiskala dušo, da je krčil pesti in škripal z zobmi. »Gorje, gorje je prišlo nad Slovence,« je ponavljal venomer. »In glej, gorje je prišlo spet od mene . . . Usmili se me, večni Kriste, in ne daj mi trpeti brez tolažbe!«

Z močnim očesom se je ozrl spet na razvaline. In tedaj se mu je zdelo, da vidi tam med tramovjem človeško glavo. Vzkriknul je in je poskočil naglo na noge. Hitel je tja doli in se je nagnil nad ožgano bruno. Toda naglo je odskočil in se je stresnil vsled groze. Iz razvalin je režal človeški obraz, grozno spačen in napol ožgan. Še so se videle razločno široko odprte oči, ki so strmele polne groze izza bruna. Usta so bila odprta in se se režala kakor človeku, ki je zbližan v divjem strahu.

Borut se je tresel vsled groze in je

ponavljal sam pri sebi: »Ne, to ni Mladena . . . To ni Mladena . . . To ni Slavica, moja posestrima . . .«

Z roko si je zakril oči in se je obrnil v stran, da bi ne videl več onega groznega obraza. Počasi je odšel nazaj k lipi in se je spustil na tla. Naslonil se je na deblu in je sklonil glavo na prsi. Oči je zprl in je ječal neprenehoma kakor človek, kateremu so ugrabile brezbožne roke tisto, ki mu je bilo priraslo globoko k srcu. Sam ni vedel več, kaj čaka še tukaj, sa mni vedel več, kaj še išče tukaj.

Vedno glasneje in žalostneje so šumeli ožgani listi nad njim. Nedaleč tam v gozdu se je vzdignila jata vran. Glasno je krakala nad dolinico, in Borut je čul razločno prhutanje njihovih perutnic. Kakor teman oblak so se spustile vrane na razvaline in so utehnile za trenutek. In potem so se oglasile spet, in njihovo krakanje se je glasilo grozno in strašno na mrtvim pogoriščem . . .

11.

Borut sam ni vedel, kako dolgo je sedel pod lipo, zatopljen v svojo silno bolest. Iz te otroplosti ga je prebudil šele nerazločen glas, ki se je oglašil hipoma sredi tišine, ki je zavladovala spet, ko so se dvignile črne vrane in so pohitele preko gozda. Borut je dvignil glavo, pa je poslušal. Spet se je oglašil tisti glas.

Podoben je bil obupnemu kriku, ki kliče na pomoč. Borut je skočil na noge in je zadirjal tja gori, kjer se je pričel les. Zdelo se mu je, da prihaja od tam tisti glas, in na vsak način je hotel videti človeka, ki kliče na pomoč. Mogoče je v sili, mogoče potrebuje njegove pomoči.

Ze se je bližal lesu, ko prihitel nena doma majhna deklica iz goščave. »Borut, Borut!« je vzkriknila in je obstala hipoma na mestu.

»Slavica!« je zaklical mladeč v divji radosti. »Posestrima Slavica! . . . Ali si ti?«

Deklica je hotela naprej. Toda noge so ji odpovedale. Tresla se je na vsem životu in zdrknila bi bila na tla, da je ni prijel Borut in jo dvignil v svoje naročje.

»Slavica, usmiljeni Kriste! Ti si Slavica? Resnično si ti? . . . Govori, Slavica! Kje je mati?«

A Slavica ni odgovorila ničesar. Brezbarvne ustnice so se ji tresle kakor v mrzlici, in po vsem bledem, grozno shujšanem obrazku je bila razlita tako velika bolest, da se je Borutu krčilo srce. Njene velike, udrtne oči so gledale z grozo tja doli, kjer so ležale razvaline belega sela.

»Kje je mati?« je ponovil Borut. »Ali je še živa?«

(Dalje)

vežban, dasi je bil leta 1906. uveden teoretično tudi v pravne in državne discipline po natančno izdelanem učnem načrtu, ki ga je odobrila cesar. Prestolonasledniku je predaval o državnem in upravnem pravu dvorni svetnik dr. Ulbrich, o kanoničnem in o cerkvenem pravu dvorni svetnik dr. Ott, o civilnem pravu in o civilnem procesu, o trgovinskem in o meničnem pravu, o izvenspornem postopanju, o kazenskem pravu dr. Pfaff, o narodnem gospodarstvu in o finančnih vedah, o trgovinski politiki pa dr. Braf. Predavali so več mesecev, ko je bil prestolonaslednik kot nadporočnik pri Prasi. Cesar je izjavil željo, da naj bi prestolonaslednika uvedli v upravne posle popolnoma že do konca letošnjega leta.

Aretacije jugoslovanskih dijakov na Dunaju.

11. t. m. so na Dunaju zopet tri jugoslovanske visokošolce aretirali, namreč medicina Bukiceviča in Stojanoviča, oboja Srba in slušatelja kmetijske visoke šole Predojeviča. Bukicevič je dal v kavarni pikolo krono, da zakliče: »Živio Srbija!« Pikolo je vzel krono in zaklical: »Živio Srbija!«, dijak pa naznanil. Stojanoviča, ki je skupaj z Bukicevičem stanoval, so tudi aretirali, a so ga po izvedeni hišni preiskavi izpustili. Predojeviča so zaprli, ker je v svojem domačem kraju, v Bosenski Krupi, agitiral proti spremembi deželnega načelnika Potioreka.

Aretacija vsled odobravanja sarajevskih zločinov.

V Gorici so aretirali 19letnega trgovskega sodelavca Ludovika Marasa, ker je odobral sarajevski atentat in hvalil srbskega kralja Petra.

Slovanski čebelarški shod v Pragi in Bulgari.

Iz Sofije poročajo: Na povabilo češkega čebelarstva društva v Pragi, ki bo priredilo v avgustu vseslovanski čebelarški kongres v Pragi, odgovarjajo bulgarski čebelarji tako-le: »Bulgarski čebelarji se na noben način ne morejo udeležiti kongresa, ki se imenuje slovanski, ne morebiti zato, ker se ga udeležijo Srbi, ki so ravnotako kakor mi žalostno orodje tujih državnih volkodlakov, ki se pripravljajo, da bodo nekega lepega dne požrli Srbe in nas, temveč zato, ker se slovanska ideja kompromitira. V imenu slovanstva se uganjajo nečloveške stvari. Srbijo so Slovani podpirali in nahujali, da si je podvrgla milijon Bulgarov; v imenu slovanstva je ostalo pod grškim jarmom pol milijona Bulgarov; to vse se je zgodilo v imenu slovanstva. Nikjer ne protestirajo sedaj Slovani zaradi tisočev Bulgarov, ki izginjajo v srbskogrškem jetništvu, nikjer proti žalostnemu položaju, v katerem se nahajajo Bulgari v Srbiji, Grški, Rumuniji in Turški. Ako bi bil ta kongres res slovanski kongres ter bi imel res pred očmi dobrobit slovanstva in napredek čebelarstva, potem bi se mogli udeležiti tega kongresa samo pod pogojem, da bo ta kongres protestiral proti sedanjemu položaju na Balkanu, kajti sprčo sedanjega položaja je mir na Balkanu nemogoč in tam, kjer ni miru, tudi ne more napredovati nobeno čebelarstvo in nobena kultura.«

Preprečen napad na nadvojvoda Leopolda salvatorja.

»Kurjer ilustrovany« poroča iz Przemysla: Za bivanje nadvojvode Leopolda Salvatorja v Przemyslu, kjer ostane do 3. avgusta, da nadzoruje vaje artiljerije, so odredili obširne varnostne odredbe. Ceste, po katerih se nadvojvoda vozi, policijsko zapro. Pred nadvojvodovim avtomobilom se vozi v avtomobilu voditelj przemyslske policije, Benoit. 600 orožnikov straži ceste iz Przemysla na artiljerijsko strelišče. Oblasti so bile obveščene, da je v Galicijo odpotovalo več Srbov, ki nameravajo nadvojvoda napasti.

Spopadi med Čehi in Nemci v Opavi.

Opava. Ob včerajšnjem nemškem taboru v Opavi in ob češkem taboru v opavski okolici so oblasti odredile najobširnejše varnostne odredbe, da preprečijo spopade. Veliko orožnikov in policistov je stražilo kolodvor. V Katareinu, kjer so Čehi zborovali, so oblasti pazile na to, da bi po zborovanju ne zadeli skupaj Nemci in Čehi. Nemci so izdali parolo, da Čehi ne smejo skozi Opavo. Na nemškem taboru je poslanec dr. Perko Nemce hujskal, da naj odbijejo češki napad na Opavo. Ob pol dveh se je izvedelo, da se je pripeljal več Čehov. Nemci so shod takoj zaključili in so drli na kolodvor, kjer je

izstopila češka rudarska godba, češki ognjegasci in drugi Čehi z znaki. Čehi sta sprejela češki deželni poslanec okrajni sodnik Lukec in odvetnik dr. Borowicki. Nemci so kričali »Pfui!« Nemški napad so pa orožniki in policisti preprečili. Nemci Čehov niso s kolodvora pustili, a Čehi so se podali po stranskih potih v Katareinu. Nemci so trgali Čehom znake. Do tri četrti na tri je bilo še precej mirno, a takrat se pripelje iz Tišina v s češkimi zastavami okrašenem vozu češki deželni poslanec Gudrizh. Nemci so kričali nanj »Pfui!« in zahtevali, naj se zastave z voza odstranijo. Gudrizh je ukazal voz ustaviti in je Nemce s češkimi govornim nagovoril, nakar so pričeli Nemci trgati zastave z voza in so končno voz prevrnili. Poslanca Gudrizha so že prej nemške surovine vrgle z voza in ga ranile. Prihiteli so orožniki, ki so iztrgali češkega poslanca iz krempljev nemške sode, ki so jo razgnali. Nemci so v gruči s plavicami korakali po mestu in peli vsenemške veleizdajalske pesmi. Proti večeru so odrinili Nemci proti Katareinu, kjer so imeli napovedano vsenemško krokarjo. Med potjo so hrulili in napadali mirne Čehi, a večje spopade so orožniki hitro končali. Ranjenih je bilo ob teh spopadih več oseb, med njimi tudi češki odvetnik dr. Borowicka. Nekaj oseb so tudi zaprli. Kaj da je bilo zvečer, še ni znano.

Albanske homatije.

Drač. Ako knez Wied ne bo dobil od velevlasti potrebne pomoči, bo odstopil. Med vladnimi četami vlada največji nered in popolna desorganizacija. Epirski vstaši prodirajo dalje in knezova avtoriteta v južni Albaniji popolnoma uničena.

Drač. 11. t. m. so zborovali v Draču pod predsedstvom kneza »dostojanstveniki« iz severne, srednje in iz južne Albanije. Bilo jih je okoli 40, med njimi tudi Prenk Bib Doda in Izmail Kemal. Nekateri med njimi so knezu svetovali, naj zahteva tujo pomoč, drugi so pa to odklanjali in naglašali, naj od velesil zahteva garancijo za v Londonu določene albanske meje. Iza Boljetinac (ki torej res še živi) je rekel, da so Albanci knezu zvesti, čeprav ga niso sami izvolili. Če bi bil knez prisiljen zapustiti Albanijo, naj tega mandata kdo drugi ne prevzame, ker Albanci niso otroci, da bi se z njimi igrali. Ob posvetovanju se je konstatiral popoln sporazum med mohamedanskimi in katoliškimi udeleženci, naj knez ostane(!).

Drač. Po poročilih z juga Epiroti neprestano prodirajo in so že Skrapar zasedli. V Drač došli valonski prefekt je poročal, da prodirajo oddelki redne grške vojske in da sta v sedanjem položaju tako Berat kakor tudi Valona ogrožena.

Drač. Vstaši nočejo izročiti v Elbassanu vjetih nizozemskih častnikov Verhulsta in Reimersa, dokler njih zahtevam ne ugodijo. 10. t. m. je podal demisijo justični minister Mufid bej, ki jo bo knez sprejel. Ponoči na 10. t. m. so se zopet čuli posamni strelji pri prednjih stražah.

Carigrad. Listi uradno dementirajo poročilo nekega italijanskega lista, da bi bila neka albanska deputacija ponudila albansko krono princu Burhann Eddinu. Princ ne kandidira za albanski prestol.

Književnost.

»**Matl vzgojiteljica.**« Za dekleta, ki obiskujejo gospodinjke tečaje, pa tudi za vsa druga vsaj nekoliko izobražena slovenska dekleta in za mlade žene, je priredila neka učiteljica pod naslovom »Matl vzgojiteljica« knjigo, v katero je nanizila vodilne misli iz krščanskega vzgojeslovja. Ta knjiga, ki obravnava v devetih poglavjih na 102. straneh pouk o telesni, duševni, нравstveni in socialni vzgoji otrok v dobi od njihovega rojstva do vstopa v življenje, je res lepa in zlata vredna. Skrbnih in delavnih mater imamo Slovenci prav mnogo, dobrih vzgojiteljic pa premalo. To matere same čutijo, da jim manjka navodila in si žele pouka o umetnosti dobre vzgoje. Nudi ga jim ta knjiga v toliki meri, da je nobena mati, pa tudi noben vzgojitelj ne bode odložil brez koristi. Toliko lepih, praktičnih vzpodbudkov k dobri vzgoji nimamo Slovenci doslej še nikjer. Oblika knjige je lična, njen tisk fin, jezik krasen. Knjigo je natisknilo in založilo tiskovno društvo »Kranju« in se dobiva pri njem, kakor tudi po knjigarnah, s poštnino vred nevezana za 1 K 50 vin., vezana v polplatno za 2 K in v cel platno za 2 K 30 vin.

Dnevne novice.

+ »**Slovenski Narod**« hujška srbske trgovce k bojkotu — zoper Kroparje! Podlost naših liberalnih vele-srbov je brez meje. Sedaj hujskajo svoje belgrajske zavezničke v »Slovenskem Narodu« čisto odkrito na bojkot zoper željarsko zadrugo na Kropi! Imeli smo naše liberalce vedno za podle — a da gre njihova podlost tako daleč, da hočejo snesti nekaj zaslužka ubogim Kroparjem, to presega vse meje. Kroparji, če boste občutili kaj bojkota — potem vedite, da se imate za to zahvaliti izključno samo pisčem in inspiratorjem »Slov. Naroda«! To so v resnici prava garjeva bitja, ki jih je treba s korenino iztrebiti. Pri tej priliki moramo izraziti svoje začudenje, da se sme v ljubljanskem časopisu brez sramu hujskati v bojkot v prilogi inozemske politične zarote zoper avstrijska podjetja! Kje je občutnost, ki se pojavlja takoj, kadar se pokaže le senca bojkotne tendence zoper kak nemški zavod v Ljubljani? Srbski bojkot, sklenjen v Belgradu iz zloj političnih nagibov proti Avstriji, velja celi Avstriji brez izjeme — čudno tedaj, zelo čudno, da najde strastne zagovornike, pospeševalce in podle denuncianta v Ljubljani in da je vse to dovoljeno!

+ **Deželni glavar dr. Šusteršič** ogrožen od slovenskih velesrbov. Deželni glavar dr. Šusteršič je prejel od liberalne slovenske strani anonimno pismo, iz previdnosti spisano na pisalnem stroju in oddano na pošto v Trstu dne 9. t. mes. To pismo je nad vse značilno za liberalno stranko, njeno mišljenje in njene namere. Srbstvo se proslavlja v tem pismu kot »viteško« in zagovarja sarajevski umor, češ, da se je Princip odločil, umoriti enega »slovanoroca«. Končno naznanja pisec našemu dežel-nemu glavarju, da se najde oseba, ki mu bo zasedla štitel med rebra in sklepa: »V to Bog in sreča junaška.« (!) Tako, zdaj je menda vendar vsakdo na jasnem, s kakšno družbo da imamo opraviti. Slovensko ljudstvo se bo znalo znebiti teh garjevih bitij. Treba je pa takoj brezozirno nastopiti, kajti preveč je ta svojat že otrovala del našega naroda, zlasti mladino. Našo hišo moramo enkrat izčediti, naj velja kar hoče!

+ **Pravična sodba Nemca v rajhu o rajnem prestolonasledniku.** Dočim dr. Ritter v »Grazer Tagblattu« rajnega prestolonaslednika zaničljivo v nič devlje, piše vseučiliški profesor dr. Paul Herre v Leipzigu v »Woche« o njem kot o eni najimenitnejših osebnosti v sodobni Evropi. Herre opozarja na to, kako protislovne sodbe se o pokojnem Francu Ferdinandu čujejo in izreka za svojo osebo sledeče mnenje: Če je bil Franc Ferdinand velik prijatelj katoliške cerkve, se mora upoštevati, da se je pri tem dal voditi od misli, da je treba v Avstriji, ki je narodno tako zelo razkosana, varovati vsaj še versko edinstvo. Kar se Slovanov tiče, gotovo ni mislil Nemcev zatirati, ampak le utrditi avstro-ogrsko državno misel med Slovani s tem, da bi pravično vladal. Madjarov ni sovražil, obračal se je pa proti njihoveemu privilegovanemu stališču v interesu državne enote. — Herre konča: »Kljub vsej molčečnosti in resnosti svetovnega naziranja je bil Franc Ferdinand optimist, ki je strastno stremil za ciljem, katerega si je postavil. Bil je mož dejanj; delavnost je bila njegov življenjski element. To je tragika njegovega življenja, da naloge, ki ga je čakala in za katero je bil po svoji naravi in spoznanju tako odlično sposoben, ni mogel izvršiti. Za Avstro-Ogrsko pa se zdi njegova smrt naravnost katastrofalna. Veliko bolj kakor v drugih državah pomeni v politični zapletenosti podonavske monarhije močna osebnost. Franc Ferdinand se je z državno mislijo istovetil, ki edina jamči obstoj Avstro-Ogrske. Kdo bo njegov dedič?« — Zdaj pa s tem primerjajte ošabno-neumno pisanje »patriotičnega« »Grazer Tagblattu«.

— **Shodi Slovenske Ljudske Stranke.** Včeraj sta se vršila shoda v Črnem vrhu pri Idr. in v Hotederski. Na obeh shodih je govoril poslanec Gostinčar.

— **Dež. predsednik baron Schwarz** je danes nastopil daljši dopust in odpotoval s svojo rodbino v Krivo vrbo ob Vrbskem jezeru.

— **Slovenska dijaška zveza** je tudi letos izdala svojo »Slovensko-hrvatsko potovalno listino«, ki služi predvsem kot naslovna knjiga našega dijaštva. Ker ima v zalogi še več izvodov, priporoča vsem prijateljem dijaškega gibanja, da si jo naroče po dopisnici pod naslovom: Slovenska dijaška zveza, Ljubljana, Ljudski dom I. — Pošlje se po pošti in se ček priloži. Stane 70 vin. Obenem opozarjamo še vse ene naše di-

jake, ki jo še niso prejeli, pa jo žele imeti, da jo zahtevajo po dopisnici. Ob tej priliki svarimo zlasti našo prečastito duhovščino pred takozvano »Jugoslovansko potovalno listino«, ki z našo ni identična, ampak publikacija naprednega dijaštva, ki si je pa s svojo zvito taktiko znalo pridobiti vanjo tudi naslove nekaterih naših duhovnikov, zlasti iz obmejnih krajev. Vsem tem duhovnikom priporočamo, da v prihodnje ne dovoljujejo več svojih naslovov za tisk publikacij naprednega dijaštva, ampak naj si raje naroče našo listino, ki ima v evidenci vse naše dijaštvo in se na podlagi legitimacije, ki se nahaja na prvi strani listine lahko pre-pričajo o obiskovalčevi istinitosti. Prosim, naj se vsaka zloraba naše listine od strani nasprotnega dijaštva takoj naznani zvezi, ki hoče poskrbeti za primerne korake.

— **Odlikovanje.** Častno svetinjo za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva sta dobila člana prostovoljnega gasilnega društva v Šmartnem pri Litiji Ivan Ilovcar in Jožef Rajner.

— **Smrtina kosa.** V Motniku pri Kamniku je 11. t. m. umrla gospa Marija Bervar iz znane »Purgarjeve« hiše. Pokojnica je bila širom znana kot zgled prave krščanske matere ter je v tem duhu vzgojila čvetero otrok, med katerimi je edini sin Jožef državno diplom. učitelj glasbe. Svetila ji večna luč!

— **Od razburjenja nad sarajevskim dogodkom umrl.** Sodni tajnik na okrajnem sodišču v Rogatici Janko Ašperger se je v nedeljo 28. jun. nahajal na komisijski na Sjetlini. Že ko se je vračal na postajo, je čutil neke slabosti. Ko so mu pa na postaji povedali, da je bil v Sarajevu umorjen prestolonaslednik in njegova soproga, je začel Ašperger od razburjenja kričati, nato pa se je mrtev zgrudil.

— **Za lursko romanje**, ki se omenja v notici sobotnega »Slovenca«, podpisana ne sodelujeta. Tozadevna notica je izšla brez vednosti podpisanih. — Prodajalna Katol. tisk. društva, Henrik Zalesjak, Ljubljana.

— **Avtomobilne poizkusne vožnje na Gorenjskem.** Dne 8., 9. in 10. julija t. l. so se vršile — kakor že omenjeno v našem listu — vsled nameravane vpeljave nekaterih novih avtomobilnih zvez na Gorenjskem poizkusne vožnje. Avtomobil je vozil prvi dan na Brezje, v Radovljico, Lesce in nazaj, drugi dan v Mengeš, Domžale, Moravče, Kamnik in nazaj, tretji dan pa v Kopersko dolino in čez Jezerski vrh v Železno Kapljo. Vse vožnje so se vršile iz Kranja kot osrednje točke nameravanih zvez. Povabljeni so se vožnje udeležili sledeči gospodje: C. kr. okrajni glavar Franc Schittnik iz Kranja kot vodja komisije; stavbni svetnik Boleslav Bloudek kot zastopnik cestnega erarja; poštni svetnik Franc Hummel kot zastopnik poštne in brzojavne ravnateljstva v Trstu; tajnik dr. Franc Windischer kot zastopnik obrtne in trgovske zbornice za Kranjsko; c. kr. okrajni glavar Franc Župnek in deželnovladni koncipient Ludovik Pinkawa kot zastopnika okrajnega glavarstva v Radovljici; deželnovladni koncipient dr. Jožef Hubad kot zastopnik okrajnega glavarstva v Kamniku; vele-tržec Andrej Mejač, načelnik cestnega odbora za kamniški okraj; posestnik Franc Orel, župan trga Mengeš; zastopniki okrajnega glavarstva v Velikovecu in podjetnik Anton Kolenc, vele-tržec iz Celja, ki je osnoval že avtomobilni zvezi Celje-Ljubljana in Brežice — Grobelno. Vožnja se je izvršila brez najmanjše zapreke.

— **Zgradba kanalizacije v Kranju.** Mestni občinski odbor v Kranju je v svoji seji dne 9. t. m. oddal dela za zgradbo kanalizacije tvrdki Landthaler, Faulhammer & Müller v Št. Hipolitu na Nižjeavstrijskem za vsoto 125.394 K 55 vin. kot najnižji ponudnici izmed 11. ofertov pod pogojem, da omenjena tvrdka naroči vse izdelke iz kamenine pri tvrdki F. P. Vidic & Komp. v Ljubljani. Kanalizacija se bode izvršila z betonskimi cevmi in z vložki iz kamenine. Tvrdka mora delo v glavnem izvršiti najpozneje v 180 dneh.

— **Romanje na sv. Višarje in Brezje.** Dne 8. avgusta se bo napravilo skupno romanje iz Kamnika in okolice na sv. Višarje in nazajgrede na Brezje. Vlak odide iz Kamnika v soboto dne 8. avgusta. Vozni red: Kamnik ob 9. uri 25 min. dopoldne, Jarše ob 9. uri 43 min., Domžale ob 9. uri 52 min., Trzin ob 9. uri 59 min., Ljubljana (Šiška) ob 10. uri 52 min., Medvode ob 11. uri 16 min. dopoldne; prihod v Zabnico ob 2. uri 35 minut popoldne. Dne 9. avgusta se vlak vrne. Iz Zabnice odhod ob 12 uri 45 minut popoldne ter pride v Otočje ob 2. uri 38 minut, odhod iz Otočja ob 7. uri zvečer ter se vrne v Kamnik ob en četrtna 10. uro zvečer. Romarji bodo na

kršil, ko je obsodil velesrbstvo s srbsko vlado vred. Ta je šele dobra! Srbska vlada neguje in podpira ali najmanj tolerira preukuje in punt proti sosednji monarhiji v svojih lastnih mejah. Ampak to po liberalnih načelih ni kršenje »monarhičnega principa«! Če srbski zarotniki člane cesarske hiše morijo, to po tej teoriji nima tudi nič z monarhičnim principom skupnega! To gosp. načelniku ni prišlo na misel, pač pa pravi, da je čudno, da še ni prišlo do kakšnih mednarodnih zapletljajev zaradi govora dr. Šusteršiča. No, če bo gospod župan to reč tako slabo pral, ne bo prvič sam ničesar opral, ampak je zraven še sam sebe v čudno luč postavil. Če hoče dr. Tavčar napraviti jasnost in red v svojih vrstah, zlasti med zmešano mladino, naj vzame v roke brezovko, pa ne žajfo! Kar zdaj dela, je več kot zanič! Časopisje, katerega je on gospodar, je dajalo in daje potuho velesrbski propagandi, v njegovo stranko so se zatekli velesrbski propagatorji na Slovenskem. Sedaj ni čas za izgovarjanje. Sedaj je treba jasnih besedi in jasnih, odločnih dejanj!

Občinski odbor občine št. Jurje pri Grosupljem je v svoji seji dne 29. junija obsodil ostudni atentat v Sarajevu in izrekel neomajno zvestobo in vdanost presvitlemu cesarju.

Občinski odbor v Slivnici je imel nedeljo, dne 5. t. m. sejo, v kateri je izrazil najgloblje ogorčenje nad prokletstva vrednim zločinom v Sarajevu in neomejeno vdanost sivolase mu vladarju.

Občinski odbor na Dobrovi je izrazil najgloblje ogorčenje nad atentatom v Sarajevu in zagotovilo popolne vdanosti in zvestobe do Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franc Jožefa I. in prejasne cesarske hiše.

Tabor »Svete vojske« na Brezjah. »Sveta vojska«, protialkoholna zveza v Ljubljani, rabi na Taboru, ki se vrši dne 19. in 20. t. m. na Brezjah nekaj sto vrtnic in klinčkov. Prosimo naše prijatelje, posebno gospodične abstinence, naj nam brezplačno preskrbe nekaj teh cvetic. Cvetice naj se oddajo v soboto, 18. t. m. popoldne v Alojzišču, Poljanska cesta 4, I. nadstropje. — Na Taboru »Svete vojske« bodo v svrhu raznih pojasnil udeležencem na razpologu reditelji, ki bodo imeli zelene kokarde. Poseben vlak se ni priredil. Udeleženci naj se poslužijo tistege vlaka, ki jim je bolj prikladen. Kateri odidejo iz Ljubljane ob 9. uri 9 minut popoldne, so lahko na Brezjah še pri sveti maši. Kateri hočejo biti pa pri začetku Tabora, ki je ob 3. uri popoldne, morajo iti iz Ljubljane ob 11. uri 30 minut dop.

Delavski shod na Jesenicah. V ponedeljek zvečer se je vršil z ozirom na volitve v bratovsko skladnico zelo dobro obiskan volilni shod, na katerem je govoril poslanec Gostinčar. V petek se vrše volitve delegatov za občni zbor.

Protestni shod celovških Nemcev je pokazal v jasni luči neumno zlobo in neresnost nemških nacionalnih kričarjev. Kljub neprestanemu hujskanju v nemškonacionalnih listih se je shoda udeležilo le malo ljudi. Kaj pa tudi Nemce briga, kako dobivajo Slovenci vozne listke na celovškem kolodvoru! Da jih le sami dobe na nemško zahtevo, s stališča narodne pravičnosti pa ne morejo odrekati svojim slovenskim sodeželanom pravice do voznih listkov v slovenskem jeziku. »Freie Stimmen« pravijo, da je bilo na shodu — 800 ljudi. »Kärntner Tagblatt« trdi, da jih je bilo 600 do 700, v resnici pa jih je bilo 300 do 400. »Kärntner Tagblatt« piše, da je bil ponedeljkovi nemški »Volkstag« vse prej kot pa »Volkstag«, vsled česar je umljivo, zakaj je občinski svetnik dr. Pflanzl dejal v svojem govoru, da se boji, da ta shod ne bo napravil na vlado nobenega vtisa. Nekaj nečuvnega je pa, da je župan celovškega mesta dr. Metnitz, ki je dolžan po zakonu čuvati mir, red in imetje meščanov, hujskal udeležnike shoda k demonstracijam. Rekel je namreč: »Napravite mirno in energično (!) demonstracijo (Kundgebung), ne nastopite pa poti škandala. Moglo bi namreč umevno ogorčenje dovesti do zunanjega izraza naše nevolje. Ako bomo mirno protestirali in če nas ponovno ne bodo čuli, potem se bomo drugače ganili.« T ose pravi, da je župan pozivljal zborovalce potuhnjeno k demonstracijam. To je gotovo nezaslišano in se pač še v nobenem avstrijskem mestu ni zgodilo. Nezele ljudje, ki jih je bila večina na shodu, so dobro razumeli županov migljaj. Šli so in demonstrirali. Žvižgali so, tulili, metali kamenje in razbili napisno desko »Slov. kršč. soc. zveze«. Policija pa je seveda vse to mirno gledala, saj je župan pozival ljudi, naj »energično« izrazijo svojo nemško-nacionalno bol. In če je rekel na shodu občinski svetnik dr. Dworschak: »Mi ne bomo več vprašali, kaj je pravica in zakon,« — je vse umljivo. Zanimivo je tudi, kaj piše »Kärntner Tagblatt« glede petja veleizdajalske »Wacht am Rhein«, gotovo ni na mestu, ako se gre za obrambo proti jugoslovanskim vpa-

dom. Ob Reni ne stanujejo nobeni Jugoslovani in Nemci, na Koroškem tudi ni so ogroženi od Francozov. Ako pa se poje pri takih prilikah, se lahko zdi ta pesem narodnim nasprotnikom bojni klic vsenemških iredentistov — in ravno iredentistično stremeljenje marsikaterih Jugoslovancev v Avstriji je to, proti čemur se moramo boriti. Na čast nemškega meščanskega in rokodelskega stanu moramo poudarjati, da se teh demonstracij ni udeležil. Priredili so jih mladi, večinoma nesamostojni elementi. Policija je menda dobila navodila, naj proti demonstrantom »milo« postopa. Torej nemški list sam trdi o policiji, da ni vršila svoje postavne dolžnosti, temveč le to, kar ji je ukazal župan, ki je hujskal k demonstracijam proti celovškim Slovincem, ki so ravnotako davkoplačevalci kakor nemški someščani. Župan vitez dr. Metnitz, ki hujska nezrele pobe proti Slovincem, je pač županski unikum v Avstriji!

Deželna elektrarna na Završnici. Dne 25. t. m. pride 80 slušateljev c. kr. tehnične visoke šole na Dunaju pod vodstvom več profesorjev, da si ogledajo s tehničnega stališča veleinteresantno in poučno zgradbo prve kranjske deželne elektrarne na Završnici.

Blagoslovljenje »Našega doma« v Hrušici. Katol. slov. izobraževalno društvo v Hrušici pri Ljubljani naznaja vsem bratskim odsekem Orlom, da se vrši slavnost ob priliki blagoslovljenja »Našega doma« nepreklicno v nedeljo, dne 9. avgusta t. l., po istem sporedu, kot je bilo prvotno naznanjeno. Zato se prosijo, da vsi tisti odseki, ki se nameravajo udeležiti slavnosti, vrnejo vprašalne pole vsaj do 1. avgusta t. l., da se zamore vse potrebno ukreniti. Sosedna bratska društva se prosijo, da se po možnosti ozirajo na ta dan. — Pripravljalni odbor.

Finžgar v češčini in hrvaščini. Prvi brnski dnevnik »Hlas« je začel s 24. t. m. prinašati slovenski roman »Pod svobodnim solncem«. Prevod je preskrbel Rudolf Linhart, ki pridno in spretno prelaga slovenske pisatelje na češki jezik. »Pod svobodnim solncem« priobčuje v prevodu tudi »Hrvatska Zastava Istine«, ki izhaja v Zagrebu. Gospodu F. S. Finžgarju, slovenskemu Sienkiewizu, naše čestitke!

O izrabljanju vodnih moči Gače. — Like se je vršila včeraj na vabilo zagrebškega župana konferenca v Zagrebu. Udeležilo se je je kakih dvajset oseb, med njimi pet poslancev. Župan je povdarjal, da je v prvi vrsti dolžnost dežele, vzeti podjetje v roke, šele ako bi se izkazalo, da je to nemogoče, bi stopile v akcijo interesirane občine, na čelu jim Zagreb. Nikakor pa se ne sme pripustiti, da bi privatna podjetja iz naravnih moči dežele črpala dobiček. Na predlog zagrebškega župana se je sklenilo, da se v tej zadevi vrši konferenca 7. septembra tudi na Reki.

Nemški patriotizem. V Beljaku so šli udeležniki nemškega protestnega shoda, ki se je vršil v ponedeljek, po končanem zborovanju tuleč skozi mesto pred okrajno glavarstvo, kjer so peli veleizdajalsko »Wacht am Rhein« in je hujskal dr. Mischitz proti vladi. Vlada seveda take demonstracije mirno gleda. Nemce meri pač z drugim merilom. Avstriji bo pa zelo malo pomagano, ako bo vlada negovala vsenemško propagando.

Omejitev medicinskega študija na dunajskem vseučilišču. Naučno ministrstvo je odredilo, da bodo v prvi letnik dunajske medicinske fakultete (I. in II. semester) sprejeli le 400 vseučilišnikov. V prvi vrsti se bodo pri sprejemu ozirali na tiste, ki so doma na Nižjem Avstrijskem in v tistih kronovinah, ki nimajo vseučilišča z medicinsko fakulteto, in pa na dijake iz Bosne in Hercegovine, ki se morajo vpisati v času od 23. septembra do 8. oktobra. Dijaki iz drugih kronovin in inozemci se sprejemajo le po prej imenovanih do števila 400 in se morajo do 12. oktobra ob 12. opoldne prijaviti. O njih sprejemu se bo sklepalo 13. oktobra. Vsak se mora pri vpisu tudi z domovinskim listom izkazati.

Mladinskovarstveni tečaj za duhovnike in bogoslovce se bo vršil na Dunaju od 24. do 27. avgusta letos. Priredi ga osrednje vodstvo »Katoliške ljudske zveze« v sporazumu s škofijskimi, oziroma deželnimi predsedstvi katoliških mladinskih organizacij. Na tečaj so vabljeni vsi za mladinsko varstvo in vzgojo vneti duhovniki in bogoslovci. Na tečaju se bodo obravnavale sledeče točke: 1. Cilji mladinskega varstva; pomen verskega momenta v njej. 2. Duhovnik v mladinski organizaciji. 3. Vzgoja značaja in dušebrižništvo v društvih. 4. Seksualni problem v mladinskem varstvu. 5. Organizacija obrtne mladine v mestih in njene naloge. 6. Organizacija kmetske mladine (fantovska društva) in njene naloge. 7. Na-

še stališče nasproti modernim strujam v mladinskem varstvu. 8. Kam z odraščajočimi. Korreferat: Skrb za rekrute. 9. Izobrazba v naših društvih s posebnim ozirom na socialno in državljansko šolanje mladine. 10. Zabava. Udeležbo je priglasi najkasneje do 1. avgusta 1914 na: Zentralstelle des Katholischen Volksbundes für Oe., Dunaj, I., Predigerasse. Takoj po tem tečaju se začne ferialni kurz za gospodarsko in socialno vedo, ki bo trajal od 28. avgusta do 5. septembra.

Uniformiranje dalmatinskih srednješolcev. S šolskim letom 1914/15 se uvede v dalmatinskih srednjih šolah prisilno uniformiranje. Učenci prvih štirih razredov morajo biti že septembra uniformirani, učenci višjih razredov si morajo nabaviti uniforme do konca letošnjega leta. Revnejši učenci dobé za uniforme državno podporo.

Z državne železnice. Imenovani so: za revidenta adjunkt Edvard Dolžan na Jesenicih, za adjunkta asistenta Pavel Ješe in Franc Zlatnar v Ljubljani, za asistenta uradniška aspiranta Ivan Medved v Bohinjski Bistrici in Ivan Janežič v Kranju.

Voditelja zagrebških socialnih demokratov, Demetroviča, katerega so pred par dnevi v Zagrebu aretirali, so včeraj izpustili iz preiskovalnega zapor.

Živinoreja v logaškem okraju. V logaškem političnem okraju je 6050 krav. Letos je bilo licenciranih 53 bikov. Vseh bikov plemenjakov je v logaškem okraju sedaj 82 in jih do postavnega števila manjka še 14.

Sveta vojska, protialkoholna zveza v Ljubljani, rabi v svrhu izpopolnitve svoje javne knjižnice sledeče zvezke »Piščalke«: Letnik I., štev. 7, 8, 9, 10, 11 in 12; letnik II., štev. 7, 11 in 12. Kdor bi hotel imenovane zvezke »Piščalke« odstopiti, naj jih z računom doloži »Sveti vojski« v Ljubljano.

Za hrvaško romanje v Sveto deželo je še nekaj prostorov praznih. Kdor se želi še prijaviti, naj stori to kmalu pri vodstvu I. hrv. romanja, Zagreb, frančiškanski samostan, ali pri P. Jeronimu Knoblar, frančiškanku na Brezjah.

Ljubljanske novice.

Ij Nadvojvoda Karel Albreht v Ljubljani. Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Karel Albreht, nadporočnik 2. jezdeče topničarske divizije, je včeraj popoldne došel v Ljubljano z 2. večbalnim oddelkom I. letnika vojne šole ter se nastanil v hotelu »Union«. Odpotoval bo danes ob 9. uri 46 minut zvečer.

Ij Za osrednjo knjižnico ljubljanskih društev S. K. S. Z. so doslej darovali: G. Anton Adler, poštni poduradnik, 4 knjige; g. Fr. Petrovec, dež. uradnik, 4 knjige; g. prof. Grafenauer 3 knjige; tvrdka J. Giontini 60 knjig; urednik F. T. 7 knjig; g. J. Schupeutz 5 knjig; g. Fr. Kristan 12 knjig; A. 17 knjig; g. dr. Černe 14 knjig; g. Iv. Jaklič 5 knjig; g. Jos. Balovec 40 knjig; g. J. Šerjak 36 knjig; ga. Wagner 15 knjig; neimenovani 15 knjig; g. Klovár 10 knjig; g. Srečko Pavlin 5 knjig; g. P. 43 knjig; g. Ivan Fabjan 136 knjig; g. H. Sevar 38 knjig; g. Janša 130 knjig; neimenovani 4 knjige; g. Košir Franja 90 knjig; Anton aje 12 knjig; gdč. Kessler 14 knjig; neimenovana 36 knjig; p. Gvidon Rant 10 knjig; preč. g. Janez Kalan 16 knjig. Poleg tega je poslalo nekaj neimenovanih več knjig. — V denarju so darovali: č. g. Fr. Ferjančič 10 K; deželni predsednik g. baron Schwarz 20 K; tvrdka Jax 10 K; neimenovan 10 keon; I. ljubljansko delavsko konsumno društvo 10 K; zavarovalna družba »Croatia« v Zagrebu 50 K; g. ravnatelj J. Dolenc 5 K; F. Zorc 4 K; Ivan Lavtižar 4 K; Val. Urbančič 10 K; ga. Polak 20 K; Anton Požlep 3 K. — Prosimo, da se nam za knjižnico pošiljajo v prvi vrsti knjige pripovedne vsebine iz slovenske in drugih literatur. Knjig »Družbe sv. Mohorja« nam ni treba pošiljati.

Ij Odlikovanje kustoškega bojevnika. Poročali smo že, da je cesar podelil podpolkovniku v p. Matevžu Prašnikarju naslov in značaj polkovnika. Polkovnik Prašnikar je kot kadet-prostak 17. pešpolka — takrat princ Hohenlohe — rešil v bitki pri Kustoci dne 24. junija 1866 pri prekoračenju narasle Tione iz vode med sovražnim ognjem poveljnika svojega vóda. Takrat je našlo v valovih smrt 18 mož našega polka. Leta 1878. se je udeležil polkovnik Prašnikar okupacije Bosne kot poročnik in bataljonski pobočnik, pozneje kot nadporočnik ter se je ponovno odlikoval. Tako je v bitki pri Jajcu prinesel na pogumen način v bojno črto povelje za prodiranje naprej ter pomagal v najhujšem ognju smrtnoranjenemu poročniku Černetu, ki ga je obvezal s svojim vojaškim pasom in ga prenesel za bojno črto. Ravnotako se je odlikoval pri Livnu. Kot priznanje je po končanih vojnih

operacijah v Bosni prejel vojaški zasluzni križec z vojno dekoracijo, kakor tudi bronasto vojaško zasluzno svetinjo na traku zasluznega križca. Kot stotnik 1. razreda je bil Prašnikar odlikovan leta 1895. z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda. Leta 1901. je po 35letnem službovanju stopil v pokoj in se nastanil v Ljubljani. Odlikovanje, ki ga je prejel polkovnik Prašnikar, pozdravljamo tem odkritosrčneje, ker je odlikovanec kranjski rojak.

Ij Popisovanje novih občanov v Spodnji Šiški. V svrhu nujno potrebne in točne evidence novih občanov ljubljanskih — šišenskih prebivalcev — je odredil mestni magistrat ljubljanski, da se izvrši natančni popis vsega prebivalstva v Spodnji Šiški. Občinstvo se tedaj opozarja, da točno prihaja na povabila v nekdanji spodnješiški občinski urad z vsemi izkazili o rojstvu, poroki in domovini.

stvu vseh rodbinskih članov in svojih poslov, da se na ta način vsaj nekoliko olajša nemala naloga pri tem zaposlenem uradništvu. Za ta popis so se zaradi udobnosti občinstva uvedle sledeče uradne ure: od 8. ure zjutraj do pol 2. ure popoldne in od 4. do pol 7. ure popoldne. — Popis se bo vršil po abecednem redu ulic, zato bo najprej poklicana Celovška cesta, za njo pa pridejo druge ulice in ceste na vrsto.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Potočnik Uršula, usmiljena sestra, 25 let; Jankovič Rajko, sin delavke, 4 leta; Jurjevčič Anton, poljski dninar, 35 let; Videc Jakob, užitkar, 57 let; Jaklič Ivan, dninar, 37 let.

Ij Deželna zadruga Dimnikarjev. Dne 29. avgusta 1914 je imela deželna zadruga dimnikarjev na Kranjskem v hotelu »Ilirija« svoj redni občni zbor. Udeležilo se je ga 30 članov. Po pozdravu načelnika Ivana Kernca se je prešlo na dnevni red. Tajniško in blagajniško poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje. Pri volitvah so bili izvoljeni: Načelnik Ivan Kernc, podnačelnik Izidor Šoberl, odbornikom Ivan Kolar, A. Rogelj, Franc Hoge, Adolf Fritz, Andr. Udovič in Mirko Stricelj; namestnikom: Franc Verhovc, Feliks Deisinger, Fr. Bedina. — Po živahni debati je načelnik zaključil občni zbor, zahvaljujoč se za obilno udeležbo.

Ij Izpred deželnega sodišča. Včeraj popoldne se je moral zagovarjati pred deželnim sodiščem delavec Fr. Rupar iz Blok zaradi hudodelstva po § 64. kaz. zakona. Razprava je bila tajna. Obsojen je bil na eno leto ječe, v katero so mu vračunali preiskovalni zapor od 30. junija do 14. julija. V razlogih obsodbe se navaja, da je Rupar 29. junija v Domiceljevi gostilni v Raketu, ko so se razgovarjali gostje o prestolonaslednikovi smrti, rekel: »Kaj mislite, da bi bilo kaj boljše, ko bi živeli!« Rupar se je zagovarjal, da je bil pijan, vendar se pa o popolni pijanosti na podlagi izpovedb priče ne more govoriti. Obtežilo je bilo, da je besede ponovil, olajševalno pa to, da je bil res nekoliko vinjen. Oprostil pa se je od obtožbe pregreška po § 305. kaz. zak. (odobranje kaznivih dejanj), ker priče niso mogle potrditi, da je izrekel tudi besede: »Prav je!« — Pred deželnim sodiščem se je vršila tudi razprava proti 16letnemu Gustavu Mačku, trgovskemu vajencu pri Mencingerju in sinu gostilničarja Mačka na Francovem nabrežju. Obtožen je bil, da je 1. t. m. v šolskem drevoredu napram nekaterim svojim tovarišem z ozirom na prestolonaslednikovo smrt izustil besede: »Prav je, da ga je umoril!« To je nekdo čul in ga naznanil policiji. Seveda je prišel takoj v preiskovalni zapor. Priče pa so izpovedale, da je omenjene besede izrekel napram svojim tovarišem, ko je pripovedoval, da so zaprli več dijakov, ki so rekli: »Prav je, da ga je umoril!« Z ozirom na te izpovedbe je bil oproščen.

Primorske vesti.

p Knjižarno A. Gabršček v »Trgovskem Domu« so v ponedeljek zaprli.

p Matura na goriški realki se je vršila od 11. do 133. t. m. Predsedoval je dr. Artur Brandeis, ravnatelj v Trstu. Maturo so napravili naslednji Slovenci: Vladimir Dekleva, Hübl Viljem, Lasič Andrej, Sila Evgen, Šapla Rihard, Štolfa Jožef (z odliko), Jožef Udoč. — Nemci: Kranbitter Jožef, Jožef May (z odliko), Pitner Franc, Voigtlander Valdemar, Zopetti pl. Altomare Jožef. — Italijani: Lipizer Franc, Pinaucig Lucijan. — Dva eksternista sta padla za pol leta.

p Dve tajnostni aretaciji. V dve uri od Pulja oddaljeni vasi Marčana je bil po orožnikih aretovan tamošnji župni upravitelj Vinodolac. Aretacija se spravlja v sklad z velesrbsko propagando. Vinodolac so prepeljali v Rovinj. Koliko je resnice na tem, da je imel aretovanec take zveze, se trenutno ne more dognati. Prošli teden je bil aretovan tajnik okr. glavar-

stva v Pulju M. Zelenko. O vzroku se molči. Prepeljali so ga v Rovinj.

p Konference pri tržaškem ces. namestniku. Iz zanesljivega vira se izve, da bo tržaški cesarski namestnik v kratkem pozval k sebi zastopnike vseh treh narodnosti v Istri. Cesarski namestnik bo skušal pripraviti pot narodnostnemu sporazumu, kateri naj bi bil podlaga za delamostnost istrskega deželnege zbora. Pameten sporazum je za dežele skrajno potreben in si istega želi ves hrvatsko-slovenski kakor tudi laški narod, če izvzamemo laške hujšake.

p Hrvatska šola v Trstu. Prvi razred hrvaške ljudske šole se odprl v Trstu dne 15. septembra 1914, v hiši, ki jo je v ta namen kupilo »Hrvatsko šolsko društvo« v Trstu.

p Delovanje italijanskega bojnega društva »Unione ecomica nazionale«. Italijansko društvo »Unione ecomica nazionale«, ki ima namen podpirati priseljavanja italijanskih delavcev v Trst, bo osnovalo zadruge za gradnjo malih stanovanj v škednju. Kupilo je že nekaj zemljišč, na katerih se zgradija še tekoma tega leta dve hiši, vsaka z več stanovanji. Potrebni kapital so dali imoviti Italijani. Mi žal nimamo takih mecenov...

p Vojak je rešil življenje rev. inšpektor redarstva v Gorici g. Ivan Putrih. Saper Vorauer se je šel kopat v Sočo. Soča je precej deroča in mrzla. Vorauer, ki ni znal plavati, je zašel v globokejšo vodo, kjer se je začel potapljati. Klical je na pomoč in prišla je. Slučajno se je nahajal ob Soči gospod Putrih, ki je hitro skočil v vodo in z nevarnostjo svojega življenja izvel vojak iz vode. Vojak je bil onesvečen. Gosp. Putrih je izvedel na njem z uspehom umetno dihanje; vojak je prišel k sebi. Na pomoč so bili g. Putrihu nekateri vojak in inženirja Baumgartl in Lenk. G. Putrih zasluži za svoj pogumen čin javno zahvalo.

Zadnje vesti.

POLITIČNI POLOŽAJ.

Dunaj. Danes se smatra politični položaj za veliko bolj ugodnejši. To sklepajo zlasti zaradi tega, ker so vojni minister, kakor tudi oba domobranska ministra odšli na dopust. Borza je bila danes veliko bolj živahna kot včeraj in je zlasti burno kazala nagnjenje za sklepanje novih kupcij.

ADMIRAL RIPPER UMRL.

Dunaj. Danes je umrl tajni svetnik, admiral v pok. Julij vitez Ripper v 68. letu starosti. Admiral Ripper je bil zelo zaslužen mornariški častnik.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta. V današnji seji ogrskega državnega zbora je bilo vloženih interpelacij z ozirom na razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Grof Apponyi je interpeliral ministrskega predsednika, ali hoče pojasniti zbornici, kaj je vlada ukrenila za varnost avstro-ogrskih podanikov v Srbiji, ker je znano, da je življenje in imetje avstro-ogrskih državljanov v Srbiji, predvsem v Belgradu, ogroženo, kar je razvidno tudi iz izvanrednih odredb avstro-ogrskega poslanika Giesla 19. t. m. Vloženi sta bili tudi interpelaciji o razmerju Avstro-Ogrske napram Srbiji z ozirom na sarajevski zločin in zaradi odredb v bosanski deželni upravi z ozirom na velesrbsko propagando.

BURNI PRIZORI V ZAGREBSKEM MESTNEM SVETU.

Zagreb. V včerajšnji seji občinskega sveta je prišlo do velikih nemirov. Pravaški občinski svetnik Hrutić je zopet zahteval od župana, naj odloži svoj srbski red. Prišlo je do ostrih kontroverz in končno do tako burnih prizorov, da je bila seja prekinjena. Po zopetni otvoritvi se je izjavil župan Holjac, da ni nikdar zaprosil kralja Petra za avdijenco, da ga ni kralj Peter nikdar sprejel in da tudi ni še dobil nobenega srbskega reda.

KOZAK PREPELJAN V LJUBLJANO.

Dunaj. Neka tukajšnja korespondenca poroča, da je bil tu aretirani slovenski visokošolec filozof Josip Kozak, voditelj jugoslovanske nacionalistične omladine, prepeljan včeraj pod eskorto dveh justičnih vojakov v Ljubljano. Proti srbskima dijakoma Stanojeviću in Vukotiću je ustavljena vsaka preiskava, ker se je izkazala njihova nedolžnost. Kozaka so izročili deželniemu sodišču v Ljubljani.

VELEIZDAJSKI PROCES V ZAGREBU.

Zagreb. Državno pravdnštvo toži dijaka Schaefferja, ki je hotel izvršiti atentat na bana Skerleca, in dijaka Hercigonjo, da sta govorila, da je treba ubiti prestolonaslednika, Tiszo, Khue-na, vsakega bana itd., da bi se povzročila na Hrvatskem anarhija, da bi se potem Hrvatska združila s Srbijo. Aleksander bi odstopil, a nato bi se osnovala »jugoslovanska republika«.

RENJIKOLSKO VPRAŠANJE V MESTNEM SVETU TRŽAŠKEM.

Trst. V sinočni seji mestnega sveta je župan dr. Valerio naznanil, da je upravno sodišče na Dunaju zavrnilo pritožbo mestne občine proti namestništvu odlokom, s katerim je namestništvo v Trstu zahtevalo odpust vseh pri občinskih uradih, mestni plinarni in mestnem vodovodu zaposlenih tujcemcev. Mestna občina je najrve vložila priziv na ministrstvo za notranje stvari, ki je namestništvene odloke v bistvu potrdilo, nakar se je občina pritožila na upravno sodišče, poudarjajoč, da so odloki nezakoniti in neutemeljeni. Mestni svet je vzel županovo poročilo na znanje.

MANIFESTATIVNI POGREB HARTWIGA.

Belgrad. Pogreba ruskega poslanika Hartwiga se je udeležilo nad 100.000 Srbov iz vseh krajev zemlje. Brzjav ruskega cara je vzbudil tu seve veliko navdušenje. Avstrijski poslanik Giesl se je pogreba udeležil v generalski uniformi. Soprogi pokojnika pa se je zgodilo, ko se je iz Sofije peljala v Belgrad na pogreb, nekaj zelo neprijetnega. Srbski listi poročajo namreč, da so bulgarski železniški uradniki na srbski meji na postaji Caribrod odpeli salonski voz od vlaka in ga porinili potem na stranski tir, kjer je ostal celo noč. Na brzjavno prošnjo Hartwigove je srbska vlada odpelala na mejo takoj posebni vlak, ki je odpeljal vdovo v Belgrad. Prestolonaslednik Aleksander se pogreba ni udeležil. Ker je namreč dobila srbska vlada obvestilo, da je nameravan proti prestolonasledniku Aleksandru atentat, je v zadnjem trenutku izostala udeležba prestolonaslednika pri pogrebu poslanika pl. Hartwiga. Hartwigovo krsto so ministri sami nesli z voza v cerkev. Stvar je seveda imela ostenativen značaj. Splošno se zatrjuje, da Belgrad od dneva kronanja vladanja kralja Petra ni videl tako pompozni svečanosti, kakor so bile povodom pogreba ruskega poslanika Hartwiga.

KRALJ PETER POTUJE V INOZEMSTVO.

Belgrad. Današnja noč je minila popolnoma mirno. Od oficijelne strani se dementuje vest, da se je nameraval izvršiti atentat na avstro-ogrškega poslanika. Kralj Peter se vrne ta teden v Belgrad ter bo odpotoval v kako inozemsko kopaljšče.

PREISKAVE V BELGRADU.

Belgrad. Tu so detektivi v nedeljo preiskali vse hotele in inozemce odvedli na policijo. Vjeli so nekega degradiranega avstrijskega domobranskega častnika in neko gospo, ker sumijo, da sta vohuna.

STRAZENJE DONAVSKIH ŽELEZNIŠKIH MOSTOV.

Budimpešta. Policija je bila obveščena, da so videli v bližini železniškega mostu, ki vodi čez Donavo, sumljive individue. Na lice mesta odposlani večji policijski in vojaški oddelek, ni ničesar zasledil. Baje so našli pod mostom v Donavi bombo. Most straži vojaštvo.

Budimpešta. Železniški most pri Kelenfeldu stražijo vojak, ker se govori, da se pripravlja nanj bombni atentat.

VALONA PRED PADCEM I

Drač. Berat so vstaši zavzeli. V Valoni imajo živeža samo za nekaj dni, vsled česar obstoja bojazen, da stoji pred padcem. Oblasti pozivljejo prebivalce, naj branijo mesto pred vstaši, ki so oddaljeni samo še štiri ure.

IZ ALBANIJE.

Drač. Položaj je neizpremenjen. Zelo je učinkoval padec Berata in Tiesija, kakor tudi neprepeljivi padec Valone, ki se je bodo gotovo polastili vstaši. Med vstaši na višinah Rašbula in nad Dračem se vedno pogostejše izmenjavajo signali in vedno pogostejše se tudi pojavljajo alarmne vesti o ofenzivnem postopanju vstašev proti Draču.

Rim. »Agenzia Stefani« poroča iz Drača, da so 14. t. m. poslali novič iz Drača parlamenterja k vstašem s ponudbo, naj se prično pogajati ali s prebivalstvom v Draču, ali z mednarodno kontrolno komisijo, ali pa s knezom samim. Vstaši pa so vsaka pogajanja odklonili, češ, da hočejo počakati padca Valone.

Drač. Od 300 albanških orožnikov sta več kot dve tretjini prešli k sovražniku. Na topovih so zamenjali ponoči vse vizirje, tako da ni bilo moč goče prav streljati. Drač. Vstaši v Šijaku so sporočili francoskemu poslaniku v Draču, da se nahajajo izginoli peteri Francozi prosti in zdravi v Saku.

ITALIJANSKO - AVSTRIJSKA EKSPEDICIJA V ALBANIJO?

Milan. Sedanja delna mobilizacija italijanske vojske je baje v zvezi s tem, ker namerava Italija skupno z avstro-

ogrsko monarhijo odposlati močno ekspedicijsko vojsko v Albanijo v svrhu pacifikacije dežele. Sedmi artiljerijski polk je že odšel iz Parme v polni vojni opremljenosti.

NOVA NEVARNOST ZA EVROPO.

Bukarešt. Oficijozna »Indipendanta« Rumaïne« piše, da bi v slučaju, ako bi se Albanija razdelila, moglo priti do vojske, in bi bila Rumunija zapletena.

Sofija. Bolgarsko časopisje piše, da bi Bolgarija morala zgrabiti za orožje, ako bi se albansko vprašanje usodno zapletlo.

RUSKI CAR IMEJITELJ RUMUNSKEGA POLKA.

Bukarešt. Jutri bo odpotovala v Peterburg deputacija rošiorskega polka, čegar imejitelj je ruski car, da izroči carju polkovo uniformo.

FRANCOSKI DRŽAVNI PRORAČUN ODOBREN.

Pariz. Zbornica je odobrila skupni državni proračun z nekaterimi izpremembami.

MOBILIZACIJA V ITALIJI.

Rim. Vpoklicanje enega letnika rezervistov se še vedno živahno komentira. Vpoklicanih je 68.000 mož, kar odgovarja moči italijanske armade v Tripolisu.

GLASOVI O LAŠKI MOBILIZACIJI.

Milan. Socialistični »Avanti« piše, da je Italija zagnala za to, da je Avstro-Ogrska zbrala v Dalmaciji 20.000 mož. Zato je Italija mobilizirala. Gre pa tudi za dogodke v Abesiniji. VII. topničarskemu polku v Piacenci se je brzjavno potem ukazalo, da se postavi na vojno stanje. Polk je odpotoval na jug. Tudi posadka v Caserti je dobila nalog, da se pripravi za odhod. V Tarentu je zbran velik del laške mornarice. Dogodki v Epiru se skrbno zasledujejo. Oficijelno se pa trdi dalje, da gre le za priprave zoper revolucionarno agitacijo, ali to se ne veruje.

GRŠKA IN TURČIJA.

Gent. Grška kakor tudi turška vlada sta se obrnili na švicarski zvezni svet z vprašanjem, ali bi hotel njegov predsednik prevzeti vodstvo razsodišča v Smirni.

SAMOUOMOR?

Dunaj. Na železniški progi v Floridsdorfu so našli razmesarjeno truplo neke ženske, pri kateri so našli vizitko z imenom Roza Aumann. Ne vé se, ali je bil izvršen zločin ali umor.

ČUDODELNİK RASPUTIN UMRL.

Peterburg. Čudodelnik Rasputin je vsled dobljenih ran, ki mu jih je prizadela neka ženska z bodalcem, umrl.

NESREČA V GORAH.

Inomost. Identiteto dveh ponesrečenih turistov še sedaj niso dohnali. Prve tri ponesrečene turiste, ki so jih že agnoscerali, so pokopali na pokopališču v Windisch-Matreiju.

POGREŠEN TURIST.

Dunaj. Trgovskega pomočnika Avgusta Lista, ki je šel na Dachstein, pogrešajo.

RADI NAMERAVANEGA ATENTATA ARETIRANI BULGARI V BELGRADU.

Iz Belgrada poročajo: Preiskava proti trojici aretiranih Bulgarov, od katerih se eden piše Kosta Stepov, druga dva pa Boris Madjarov in Manov, se vodi z največjo tajnostjo. Stepov je izjavil, da je revolver, ki so ga našli v njegovem stanovanju, kupil, da se usmrti, ko je pa to rekel Madjarovu, mu je dejal: »Če se že hočeš usmrtiti, tedaj napravi kako veliko delo, da te slavi cela Bulgarska.« Na vprašanje, kako veliko delo, mu je odgovoril Madjarov: »Usmrti eno najvišjih oseb v Srbiji.« Madjarov in Manev pa tajita, da bi se bil vršil tak razgovor. Menda je to vse improvizirano od srbske vlade.

Študentske novice.

š Večja slavnost »Slovenske Straže« bo v nedeljo, dne 19. julija, popoldne v St. Ilju v Slovenskih goricah.

š Zvezna tiskarna v Celju — pred polomom? Pred par leti se je bil hud boj med tedanjim vodstvom Zvezne tiskarne z dr. Kukovcem na čelu in neprostovoljnimi članicami Zveze slovenskih posojilnic, ki je imejteljica tiskarniške koncesije, za izplačilo deležev, ki so bili neodpovedljivi. S kislim obrazom se je tedaj vodstvo odločilo, da je Zveznim članicam izplačalo deleže, na zastopnike posojilnic, posebno na dr. Benkoviča in druge pa je skozi tedne deževalo psovok, katere vzamejo liberalci iz svojega arzenala, kadar jim zmanjkajo argumenti. »Izdajalec, denuncijant«, to je kar letelo sem ter tja, ko je namestnica dala zatvoriti tiskarno in prodajalno, ker se je tekoma poizvedb dohnalo, da je koncesijska listina zelo dvomljiva. Brez deležev »klerikalnih«

posojilnic pa tudi tedanje mladoliberalno vodstvo ni moglo držati tiskarne, vsled česar so jo s časom naprtili posojilnici in njenemu staroliberalnemu vodstvu; dr. Serbec, dr. Hrašovec in drugi so bili pač zadovoljni, da si je Posojilnica svoje dvomljive terjatve za »Narodni List« deloma poplačala. Na čelo tiskarne je Posojilnica postavila svojega uradnika Smertnika. Ta mož pa je povišal cene odjemalcem za 20 odstotkov in nastopil tudi proti uslužbencem, katere je kar po vrsti začel odpuščati, ker mu niso parirali kot sokolski naraščaj. Smertnik je s tem nesocialnim postopanjem vzbudil vihar ogorčenja med starim osebjem, ki mu sedaj očita besedolomstvo; stavka za stavko se vrsti in danes tiskarna pravzaprav stoji. Uslužbenci z mnogobrojnimi družinami so na cesti, v tiskarni pa kraljuje Smertnik — brez delavcev. Tudi tiskarska organizacija se je postavila odločno na stališče delavcev, vsled česar ni videti, kakšen konec bo stvar vzela. Stvar ni brez politične pikantije, ker Smertnik išče kozla, ki mu naj hrbet drži, pri »klerikalcih«, češ, da so uslužbenci od teh nahujskani, to je seveda bedastoča, ker se uslužbenci v »Danu« hvalijo, da so oni vedno glavna opora liberalnih organizacij. »Bili smo,« pravijo; obenem pa poudarjajo, da zna to ravnanje z njimi imeti usodepolne posledice za bodoče občinske volitve v celjski okolici, kjer imajo več glasov. Ni čuda, saj za družinske očete je prva skrb — kruh! Zakaj sedaj »Narodni List« ne piše o izdajalcih? Ali so si gospodje v svesti, kake posledice bode ta boj imel? Kje so sedaj grobokopi slovenskega podjetja? Mladoliberalci seveda molče, ker mislijo, da jim tiskarna kot zrelo jabolko pade nazaj v naročje, ali pa da zadobé novo koncesijo. Za prošnjika svojega kalibra so celo nemškutarske glasove pridobili v okoliškem občinskem odboru! Račun ni napačen, samo da se obnese. Za nas je stališče jasno; naj se stari in mladi liberalci pulijo med sabo na rovaš delavcev, eni in drugi so za nas nasprotniki, s katerimi odklanjamo vsako skupnost. Pomilujemo pa uboge uslužbence v tem položaju.

š Celje. Glavni izpit na ogrlarski šoli se vrši dne 13. t. m., in sicer pod nadzorstvom mil. g. opata Fr. Ogradi in č. g. dr. Iv. Jančič. Po izpraševanju bodo gojenci pokazali svoje zmožnosti na orglah, glasovirju in goslih. Kdor se zanima za mlade glasbenike, je vljudno vabljeno.

š Romarski vlak iz Dravograda v Rajhenburg bo vozil 20. t. m. Romarjev je okoli 400 ter precejšnje število čč. gg. duhovnikov.

š Promocija. Dne 4. t. m. je bil na dunajski univerzi g. Vladimir Brezovnik iz Vojnika pri Celju promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

š Umrl je v Mariboru 24letni slovenski učitelj J. Horvat. Služboval je zadnji čas pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Pogreb bo v četrtek, 16. julija, na novo pokopališče na Teznu.

š Dijak Kežman obsojen na dva meseca ječe. V torek, dne 14. julija je bil pred senatom okrožnega sodišča v Mariboru dijak 4. razreda mariborske gimnazije Anton Kežman obsojen na 2 meseca navadne ječe, ker se je dne 29. junija t. l. se izrazil napram oficirskemu slugi Hrvatu Jožefu Sandukiću pri odprtem oknu: »On (prestolonaslednik) bi se bil vedno vojeval; bil je zločest, če ga ne bi bili Srbi ubili, bili bi ga gotovo Slovenci.« Radi te izjave je bil dne 30. junija Kežman, ki je še komaj 17 let star, odveden v zapor. Pregrešil se je zoper § 64. drž. zak. in § 305. drž. zak. Zoper Kežmana je nastopila ena sama priča, vojak Jožef Sandukić, ki je častniški sluga pri stolniku Jos. Rautu v Mariboru in stanuje v isti hiši, kot je stanoval Kežman. Kakor se je pri obravnavi dokazalo, je bil Kežman velik sanjač. Čital je razne knjige z ekscentričnimi idejami, baval se je s spisi, ki so vsebovali nauke o mohamedanski in budistični veroizpovedi. Dasiravno zelo nadarjen, je zadnji čas zanemarjal učenje in je baje, kakor je poizvedelo orožništvo rojstnega kraja, nameraval iti prih. leto študirat gimnazijo v Belgradu. Takoj se je videlo, da se knjiže in spisi ter svobodomiselnosti organizacije, katerih član je bil, nadarjenega mladeniča izpremenile v — sanjavega učenca velesrbske misli. — Sodnemu dvoru je predsedoval svetnik dr. Fraidl, prisedniki so bili: svetniki Krmek, Pihler in Kronosser; državni pravdnik dr. Duchatsch, zagovornik pa je bil advokat dr. Serbec. Od kazni dveh mesecev navadne ječe se preiskovalni zapor (14 dni) odračuni. Državni pravdnik je priglasil priziv radi odmerjenja preizkne kazni. Obtoženec pa je priglasil ničnostno pritožbo. Obravnava je bila tajna in je trajala od pol 12. do pol 2. ure. — »Marburgerca« od torka po svoje izrablja potek obravnave. Gotovo je, da bodo vsenemski listi izrabljali nepremišljeno izrečene besede nerazsodnega mladeniča, ki je postal žrtev liberalne velesrbske misli. Žrtev, pravimo, je Kežman. Kajti na obtožno klop in v ječo spadajo oni krogi, ki zastrupljajo s svojimi nezmisljivimi in Slovenstvu škod-

ljivimi idejami našo mladino. Vi liberalni, vi nosite odgovornost, da so se posamezni mladeniči nasrkali tega duha!

š Ker je odobral umor prestolonaslednika, so zaprli viničarskega sina Jožefa Schescherko v Leitersbergu pri Mariboru. Fant je nemškutar in član štajerskega »Burschenkluba« v okoliškem Vordernbergu. — V zapore slovenjebistriškega okrajnega sodišča so pa zaprli posestnika Mihaela Polanec iz Pretreža pri Laporju. Prijela ga je žandarmerija iz Pragerskega. Tudi Polanec je hud štajerski članec.

š Nesrečna smrt. Št. Vid pod Ptujem: Kočar Andrej Podgoršek je te dni prišel k posestniku Bedraču ter ga prosil, če bi ne smel iti na črešnjo. Bedrač je njegovi prošnji ustrelel. Podgoršek je splezal kakke štiri metre visoko na drevo. Naenkrat mu je vsled mokrote spodrsnilo. Padel je na tla in obležal z zlomljenim tiličnikom na mestu mrtve. — V Št. Petru nad Medvedjem selu je padla s črešnje neka Terezija Peperko. Dobila je hude poškodbe, vsled katerih je kmalu nato umrla.

š Aretovali so v Fali nad Mariborom nekega delavca, ki je uslužben pri delu tamošnje elektrarne. Odobral je baje v neki gostilni sarajevski umor.

š Požig. V Loki pri Vojniku so pred kratkim zgorela poslopja posestnika Koštomaja. Koštomaj je bil visoko zavarovan. Takoj so začeli sumiti, da je sam zažgal, da bi prišel do zavarovalnine. Te dni so zaprli njega in njegovega hlapca Kosmana, kateremu je baje naročil, naj zažge.

š Častnim občanom je imenoval občinski odbor v Slovenji vasi pri Ptujju graščaka in deželnega poslanca Riharda Klammer.

š Maribor. V ponedeljek, dne 14. julija, so imeli gostilničarji iz okraja Maribor svoje zborovanje v Razvanju pri Puklu. Vršil se je obenem tudi občni zbor gostilničarske zadruge za mariborski okraj. Zanimivo je, da je pri volitvi v odbor zadruge propadel pesniški nemškutar gostilničar Aleksander Hohnig. Mož je hotel postati načelnik, a mu ni hotelo iti po sreči. V načelstvo je izvoljenih tudi nekaj Slovencev.

ENO MILIJARDO ZA LJUDSKE KNJIZNICE.

Iz Newyorka javljajo, da namerava znani ameriški milijarder Carnegie darovati eno milijardo za ustanovljenje javnih knjižnic po deželi.

ZMANJŠANJE KAVINEGA KONSUMA.

V zadnjem času je začel precej padati konsum kave. Zmanjšal se je n. pr. v Nemčiji, Avstro-Ogrski, Belgiji, Holandski in združenih državah. V Avstro-Ogrski je konsum padel za 2 kg na osebo in leto. V Nemčiji za 33 kg, v Belgiji za 2 kg 39 kg, v Združenih državah 48 kg. V Franciji in Italiji pa se je konsum kave povečal. Zmanjšanje konsum se pripisuje večji uporabi čaja in raznim kavinim nadomestkom.

Priporočljiva knjižica.

Ij Bosenski odbor v Ljubljani naznanja, da izide ta teden »Katoliški tiskarni lepa knjižica: Peterček, apostol sv. obhajila, ki je najbolj primerno za šolsko mladino in ljubko čtivo za naše prvoobhajanje. Knjižica vsebuje resnično povest. Spisal jo je na Francoskem Bessières S. J. Prestavljena je že v češki, hrvaški, nemški in ogrski jezik. Za njeno kakovost govori dejstvo, da se je v prvem tednu razprodalo 3000 hrvaških in v prvih 14 dneh 12.000 nemških izvodov. Gotovo se bo tudi priljubila slovenskim vzgojiteljem in naši mladini. Komad stane 20 vinarjev. Naroča se izključno pod naslovom Bosenski odbor, Ljubljana, Alojzice.

PRIPOROČLJIVE NOVOSTI:

Pichler, *Katolische Volksschul-Katechesen für die Mittel- und Oberstufe ein- und zweiklassiger und für die Mittelstufe mehrklassiger Schulen.* — Dritter Teil, von den hl. Sakramenten. Cena 2 K 20 h.

Huonder, *Die Mission auf der Kanzel und im Verein.* III. Teil. Cena 3 K 36 vin.

Nist, *In Gottesschule.* Predigten auf die Hauptfeste des Herrn. Cena 3 K.

Scholl, *Jugendfrölichkeit, ein christliches Lebensideal.* Gedanken für Priester und gebildete Katholiken. Cena eleg. vez. 3 K 84 vin.

Könn, *Jugendpflege und Charakterbildung.* Cena 3 K 60 vin.

Vermeersch, *Die Toleranz.* Cena 4 K 20 vin.

Ackermann, *Die geheimnisvolle Nacht.* Cena 2 K 40 vin.

Navedene knjige se dobe in naročajo v

KATOLIŠKI BUKVARNI V LJUBLJANI.

Mnenje gospoda dr. J. Kitnerja Sv. Peter.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Mi je zelo drago Vam poročati, da že 12 let in še vedno z uspehom rabim vaše železnato kina vino v slučajih konvalescence, slabokrvnosti in skupaj z ribjim oljem pri rakitičnih otrocih. Ni treba več priporočati tega izbornega zdravila, ono je postalo skupna posest občinstva in zdravnikov.

Sv. Peter, 15. avgusta 1911.

Dr. J. Kitner.

Med

zlatorumen trčan, z jamčeno čist v dežicah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8.50.

Čebelarna 3944 Ilirska Bistrica.

Izjava.

Podpisana izjavlja, da nisva plačnika za dolgove, katere bi napravil kdorkoli na najino ime, bodisi v denarju, bodisi v blagu.

Anton Jebačin, slikar. Jelica Jebačin.

2257

Novo morsko kopališče
Punat = Košljunski zaliv

Otok Krk, Istra. Pojasnila v Ljubljani I. Marčić, ali naravnost v Puntu.

2248 Kopališčni odbor.

Začetniki!

Grško, latinsko, francosko, angleško, nemško, italijansko po zelo nizki ceni! — Marija Stanič, Knaflova ulica 4. I. 2205

Sprejme se takoj oženjen

strojnik - elektromonter

v starosti do 50 let. Pismene ponudbe naj se pošljejo na upravnštvo Slovencev pod št. 2318.

Na prodaj imam

lep gozd

30 oralov, blizu ceste. Poizve se pri Andreju Kržiču, Zagorca, pošta Mokronog. 2290

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini:

A. & E. Škaberne

Velika izbira:

Mestni trg 10

Solidna postrežba

Čudovito znižane cene!

Pristni panama, poprej K 10.—, 15.—, sedaj K 5.—

Girardi slavniki „ „ 3.—, 4.—, „ „ 1.—

Lister obleke v „ „ 20.—, 24.—, „ „ 8.—

Letne plašče za „ „ 20.—, 24.—, „ „ 6.—

dame . . . „ „ 20.—, 24.—, „ „ 3.—

Bele in sive sako za frizerje, samo . . . „ 3.—

Modne obleke za gospode.

Najnovejša v damski konfekciji. Kimono plašči, bluze, epouge kostumi in etamin obleke po znatno reduciranih cenah. Zaloga se mora po možnosti do konca avgusta razprodati, ker rabim prostor za jesensko in zimsko konfekcijo, katero dobimo v ogromni izbiri. 2311

Oglejte si 18 izloženih oken!

Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič

Mestni trg

SIR

dobro vlečan, polnomasten po K 1.60
1751 pol masten po K 1.40

ima v zalogi:

Mlekarska in sirarska zadruga v Logatecu.

Najfiniješe, z jamčeno naravno, iz pasterizirane smetane izdelano

pristni, čisti planinski cvečični

ČAJNO MASLO
MEEND
SIR

Emendolski
Grojski,
Tiltski,
Edamski,
Roquefort,
Trapisten,
Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarn »Mlekarska zveza« v Ljubljani, Kranjsko. 3742

Na izbiro pošilja tudi na deželo krasne

BLUZE krila, kostume, domače obleke, moderci, perilo in vsako modno blago.

Zelo solidna M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Neprekosljiva v 3730

otročkih oblekah in krstni opravi.

Posestvo ob železnici

v lepem, zelo prometnem kraju na Gorenjskem, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in gozdov se radi rodbinskih razmer takoj pod zelo ugodnimi pogoji, prostovoljno proda. Ponudbe in natančnejša pojasnila „Ugodna prilika 1914“, Ljubljana, pošto ležeče. 2276

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tržaška ul. 26, prej pivovarna Gorjup. Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd. 1190

F. BATJEL

Gorica, Stalna ulica št. 2-4. Ceniki franko.

Išče se za obrt v Ljubljani

skladiščnik

ki je samec in zna mogoče kako rokodelstvo, ali pa da je že opravljal tako službo. Ponudbe naj se naslove na upravnštvo Slovencev pod »F. T. 2267.«

Ženitna ponudba.

Gospodična srednje starosti iz boljše rodbine, izurjena v gospodinjstvu, se želi v svrhu ženitve seznaniti s kakim gospodom uradnikom od 40—50 let. Prednost imajo železničarji. Vdovec ni izključen. Ponudbe pod »Gospodinja 2310« na upravnštvo Slovencev.

Št. 1641.

Razpis službe.

Služba

občinskega tajnika v Cerknem

Goriško, se razpisuje, in sicer z letno plačo K 1000. Prosilec mora biti zmožen slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo taki, kateri so tajniško službo že opravljali, in naj prošnji priložijo dotična izpričevala. Prošnje je vložiti do 30. julija 1914 na podpisani urad.

Županstvo v Cerknem

dne 13. julija 1914.

J. Eržen, župan.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Topilnica v Litiji

sprejme v trajno delo pri dobri plači močne in zdrave 2302

delavce.

Iščeta se

2301

dva paznika

nemščine in slovenščine zmožna v govoru in pisavi, v takojšnji nastop. Ponudbe naj se vpošljejo na

topilnico v Litiji.

Proda se nekaj dobro ohranjenega

pohištva

in eno moško kolo

v Spodnji Šiški, Knezova ulica 225, II. nadstropje. 2315

Hišnik se išče!

Upokojenec ali vrtar za na deželo, četrt ure od Kamnika. Več se izve v lesni trgovini ST. C. TAUZHER, LJUBLJANA, Dunajska cesta

Iščeta se: priden in trezen

mesarski pomočnik vajenec.

Nastopiti je takoj. Plača po dogovoru. Štefan HRIB, mesar in posestnik, Vipava. 2309

Na prodaj je v Olševku pri Kranju

lepa hišica

z velikim vrtom, prav pripravna za pensioniste. - Cena nizka. - Več se poizve v Splošnem kreditn. društvu v Ljubljani. 2314

Tovarniška zaloga za alpske dežele v Ljubljani. Pisarna Albert Pečevnik.

Lahko delo in nepričakovani blesk z **Erdal** kremo za čevlje.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištvno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povoljno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

Posestvo

obstoječe iz hiše v švicarskem slogu, hlev, travniki, njive, sadni vrt, gozd, blizu vrbskega jezera se poceni proda. — Poizve se pri Fran Perneku v Rožku, Koroško. 2296

SLUGA

oženjen, brez otrok ima prednost, več kakor rokodelstva (mizar, zidar, ključavničar ali tapetnik), žena pa dobra kuharica, se sprejme kot pisarniški in hišni sluga v graščino na Kranjskem. Zahteva se znanje nemškega jezika. — Ponudbe z zahtevo plače pod »K 3063« na anonimno pisarno Haasenstein & Vogler, A.-G. Dunaj I.

Trgovski učenec

se sprejme v trgovino z mešaním blagom na deželi. Zahteva se primerna šolska izobrazba, sin krščanskih staršev. Prednost imajo tisti, ki so se v kakšni trgovini že učili. Ponudbe sprejema uprava Slovence pod št. 2305. (Znamka za odgovor!)

Naznanilo preselitve!

Usojam si naznaniti vsem cenj. naročnikom, slavn. občinstvu, da sem se preselil s svojo krojaško obrtjo

s Sv. Petra nasipa št. 51 v Kolodvorsko ulico št. 18/I.

V nadi, da mi slavn. občinstvo ohrani tudi v bodoče zaupanje ter me poseča z obilnimi naročili, bilježim

z odličnim spoštovanjem

Franc Može,
krojaški mojster
Kolodvorska ulica 18/I.

2283

Hotel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrhom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu 1548

Karol Tausers, hotelir, Sv. Petra cesta šteč. 7.

Sprejemajo se tudi vedne ukazeljne gospice za pouk v kuhji.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, neag. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto.

2171 Spisobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Kneza Auersperga adioaktivno kopališče

Toplice na Kranjskem

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan. Velika kopališča, posebne in močv rne kopeli. Elektroterapija, masaža, s komfotom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ishias), nevrastenija, histeria, ženske bolezni itd. Prospekti daje kopališko ravnateljstvo Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 2188

F. ČUDEN

Ljubljana 80 — Prešernova ulica 1.

Predmeti poletne sezije so

žepne budilke, ure v zapestnicah, manšetni gumbi, moderne zapone itd.

Tovarniška znamka „Union“.

Tvrdka F. Čuden je samo Prešernova ulica 1. in že 10 let nima na Mestnem trgu podružnice.

Zahtevajte nov **cenik.**

GRAF^{ove}

kocke za govejo juho

nadomeščajo

meso v juhi.

2249

Dobiva se povsod. — Pri nakupu povdarjajte izrecno: GRAF^{ove} kocke.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na turdko

A. & E. Skabernè,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno! *obstoji od leta 1883.* *Jzredno nizke cene!*

Največja izbira švicarske vezenine!

Dobro platno in tkanino

za perilo, posteljne garniture, nevestine opreme, zanesljivo dobre kvalitete se kupi pri:

A. Šarc-u

lastnica Jadviga Šarc,

Ljubljana. Selenburgova ulica 5. Ljubljana.

Kompletne nevestine opreme od K 380.— dalje.

Velika internacionalna kolesarska dirka

48 dirkačev. Okolu Gradca 85 km

Fran Ogrin

na **GORČEVEM**

ADLER-KOLESU

PRVI.

2306